

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/327/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413201921
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8413201921.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu J. s.r.o. so sídlom v L., na ul. J. č. XX, právne zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o. so sídlom v Bratislave, na ul. Gr?sslingovej č. 4, proti žalovanému R. republika - H. R. R. K., so sídlom v L., B. X.. XX, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 5.12.2014 č. k. 4C 116/2013-27 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznáva.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení uviedol, že predmetom konania je náhrada škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom prvostupňového súdu pri rozhodovaní o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Vo veci 14Er 228/2003 Okresného súdu Poprad návrh na zmenu exekútora bol doručený dňa 22.11.2010. O zmene súdneho exekútora bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 23.1.2012 po tom, čo pôvodný súdny exekútor predložil vyčíslenie trov exekučného konania spolu s exekučným spisom.

Poukázal na to, že:

V danej veci teda v čase začatia predmetného exekučného konania Exekučný poriadok ešte neupravoval lehotu na rozhodnutie súdu o návrhu na zmenu exekútora. Podľa citovaného prechodného ustanovenia § 238 Exekučného poriadku aj po zmene ust. § 44 Exekučného poriadku účinnéj k 1. 9. 2005 vykonanej zákonom č. 341/2005 Z. z., ktorý zaviedol 30 dňovú zákonnú lehotu na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora, bolo povinnosťou exekučného súdu pokračovať v predmetnom exekučnom konaní podľa práva platného do 31. 8. 2005.

Súd sa preto nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že v predmetnom exekučnom konaní exekučný súd postupoval nesprávne, ak o návrhu na zmenu súdneho exekútora nerozhodol v 30-dňovej zákonnej lehote. Pre rozhodnutie súdu o tomto návrhu nebola v tom čase zákonom stanovená žiadna lehota. Preto súd nemohol prijať ani právny záver o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu spočívajúcom v porušení povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote.

Za nesprávny úradný postup zákon č. 514/2003 Z. z. považoval okrem porušenia povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, aj nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (cit. ust. § 9).

Pre občianske (ako aj pre trestné) súdne konanie, najmä vo veci samej, všeobecne platí, že vzhľadom k odlišnému stupňu zložitosti a náročnosti jednotlivých vecí, ktoré sú súdmi prejednávané, nie je dosť dobre možné všeobecne stanoviť lehotu, v ktorej by súd mal rozhodnúť. Východiskom pre to sú najmä ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každý má právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, v spojení s príslušnými ustanoveniami súdnych procesných predpisov. V občianskom súdnom konaní sa primeranosť dĺžky konaní spravuje predovšetkým ustanovením § 6 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd je povinný v konaní postupovať v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Meradlom správnosti úradného postupu z hľadiska včasnosti rozhodnutí je teda splnenie zásady rýchlosti súdneho konania, ktorá zakladá významné právo účastníka, aby jeho vec bola súdom prejednaná a bolo o nej rozhodnuté bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote. Nejde však o hľadisko absolútne, ktoré by malo prevážiť iné požiadavky na súdne rozhodovanie, ktorými je napr. povinnosť súdu oprieť svoje rozhodnutie o spoľahlivo zistený skutkový stav. Za porušenie zásady rýchlosti konania, ktoré je v svojom dôsledku nesprávnym úradným postupom, je preto možné považovať len taký postup súdu v konaní, kedy doba jeho priebehu nezodpovedá faktickej zložitosti, skutkovej a právnej náročnosti vecí, a kedy dĺžka konania spočíva v príčinách vychádzajúcich z pôsobenia súdu v prejednáwanej veci. Nie je pritom podstatné, či prietahy majú pôvod v činnosti (nečinnosti) sudcu alebo v nedostatočnom personálnom alebo materiálnom vybavení súdu. Štát však naproti tomu nemôže zodpovedať za prietahy, ktoré sú spôsobené nedostatkom súčinnosti alebo dokonca zámerným pôsobením zo strany účastníkov, či vyvolané inými okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v povahe súdu a jeho inštitucionálnom a organizačnom vybavení.

V danej veci konanie exekučného súdu o návrhu žalobkyne na zmenu súdneho exekútora trvalo od 22. 11. 2010 do 23. 1. 2012, kedy súd vyhovel žiadosti o zmenu exekútora, teda cca. 14 mesiacov.

V otázke celkovej dĺžky konania o žiadosti o zmenu súdneho exekútora súd za právne najvýznamnejšiu skutočnosť pre posúdenie správnosti úradného postupu exekučného súdu v predmetnom exekučnom z hľadiska zbytočných prietahov exekučného súdu považoval všeobecne známu skutočnosť, že žalobkyňa na exekučnom súde iniciovala stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach. Podľa oznámenia Okresného súdu Poprad žalobkyňa len v roku 2010, tzn. v čase podania predmetného návrhu na zmenu exekútora, podala na tento súd 344 návrhov na zmenu súdneho exekútora v prebiehajúcich exekučných konaniach. Tu súd v celom rozsahu poukazuje na Nález US SR II.ÚS 520/2012-39 z 10. 7. 2013 vydaný v obdobnej typovej exekučnej veci iniciovanej žalobkyňou ako sťažovateľkou, podľa ktorého: „... Ústavný súd konštantne judikuje, že zaťaženosť súdov, nadmerné množstvo vecí, v ktorých musí zabezpečiť súdne konanie, nie je dôvodom, ktorý by zbavoval súd, resp. štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v konaní. Prietahy by mohli byť takto ospravedlniteľné len na krátky čas a len v tom prípade, že by sa prijali adekvátne opatrenia na riešenie situácie... Ústavný súd však konštatuje, že danú judikatúru vytvoril po vzore Európskeho súdu pre ľudské práva na ochranu práva na konanie bez zbytočných prietahov v takpovediac nehromadných veciach. Nešlo teda o situácie, keď jeden navrhovateľ stovkami či tisíckami podaní prispel k zaťaženosti súdu, a týmto k dlhšej dobe rozhodovania, aj sám. Už spomenutá doktrína absencie možnosti liberalizácie z dôvodu zaťaženia aj naďalej plne platí, avšak v prípadoch relevantne odlišných od prerokúvanej veci... V prípadoch obdobných prerokúvanej veci sa táto doktrína modifikuje do podoby reflektovanej v tomto rozhodnutí. Pre súčasný prípad a prípady obdobné, kde, ako už ústavný súd uviedol, jediná sťažovateľka iniciovala konanie v stovkách typovo obdobných veciach, je nevyhnutné vziať daný fakt do úvahy, a to smerom ku kritériám posudzovania prietahov a v záujme ochrany práv a slobôd iných. In concreto tak ústavný súd túto skutočnosť musel zohľadniť pri posudzovaní kritéria faktickej zložitosti veci (referenčným vzhľadom na špecifiká prípadov nie je jedna vec sťažovateľky, ale jej typovo rovnaké veci pred konkrétnym súdom), o ktorých súd koná, a kritéria správania sťažovateľky ako účastníčky konania. Povinnosť všeobecného súdu vysporiadať sa s veľkým množstvom podaní sťažovateľky ipso facto zvyšuje faktickú zložitosť veci z dôvodov, ktoré vyplývajú zo správania sťažovateľky. V takýchto prípadoch je možné z ústavného hľadiska akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania predmetných konaní. Ústavný súd konštatuje, že

povinnosť okresného súdu vysporiadať sa so všetkými návrhmi sťažovateľky sa tak nevyhnutne dostáva do konkurencie s povinnosťou tohto súdu poskytnúť súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote aj ostatným účastníkom iných konaní, ktorí sa pred dotknutým súdom uchádzajú o súdnu ochranu. Obdobný právny názor už ústavný súd v minulosti prezentoval napríklad v rozhodnutí sp. zn. II.US 64/97, keď pri hodnotení porušenia práva na konanie bez zbytočných prieťahov poukázal na to, že „v rovnakom čase na identickom súde sa právo na konanie bez zbytočných prieťahov zabezpečuje mnohým osobám, ktoré sa v početných konaniach obrátili na súd s požiadavkou na odstránenie svojej právnej neistoty.“

Vychádzajúc z okolnosti predmetného exekučného konania, v ktorom jeho rozhodovanie o návrhu na zmenu exekútora trvalo cca 14 mesiace, počas ktorých súd nebol nečinný, v celom rozsahu poukazujúc na argumentáciu US SR v uvedenom náleze súd v danej veci prijal záver, že exekučný súd v exekučnom konaní nepostupoval nesprávne a konanie súdu nemožno kvalifikovať ako konanie so zbytočnými prieťahmi.

Keďže žalobkyňa nepreukázala splnenie jednej zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup štátneho orgánu, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na tento právny záver súd nepovažoval za hospodárne vykonávať ďalšie dokazovanie vo veci a ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania zamietol.

Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na opätovné prejednanie. Ako dôvod uviedol, že v merite veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Stav právnej neistoty existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Musí aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardnej ochrany základných práv v Európe a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy atď. Je to predovšetkým štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Žalobca takýto záväzok nemá.

Žalobca predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014 vypracovaný Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Okrem toho, ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Odvolačný súd v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodенý správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu poukazujúcu na to, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. podrobne upravujúceho podmienky, z ktorých možno vychádzať pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu nie je možná, s touto je potrebné súhlasiť. Išlo by totiž o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. bolo do tohto právneho predpisu zavedené až zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2013, a preto je priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy vzniknuté od 1.1.2013. Uvedené však nebolo aplikované v predmetom konaní, preto je táto odvolacia námietka nedôvodná.

V danom prípade nesprávny úradný postup mal spočívať v nedodržaní zákonnej lehoty stanovenej na rozhodnutie o zmene exekútora. Odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu SR v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, kde Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Vo vzťahu k tej časti odvolania, v ktorej sa hovorí o potrebe rozhodnúť o návrhu žalobcu na prerušenie konania je potrebné dodať, že o zo strany žalobcu takýto návrh v čase predchádzajúcom nariadenému súdному pojednávaniu doručený nebol. Takéto návrhy žalobca podával len v tých prípadoch, keď súdy nezohľadnili ním namietanú zaujatosť všetkých sudcov súdu rozhodujúceho konkrétnu exekučnú vec, v ktorej malo dôjsť k nesprávne úradnému postupu zakladajúcemu podľa tvrdení žalobcu nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. V prejednáanej veci námietke zaujatosti vyhovené bolo a vec prejednával iný súd než ten, ktorý konal v exekučnej veci.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúci z ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.